“Nieuws van de RDM”, september / oktober 1979, 17e jaargang, nummer 2 / 3.

Ontvangen van Rob van den Broek, ’s-Hertogenbosch; uit het archief van Piet van der Horst, Rotterdam.

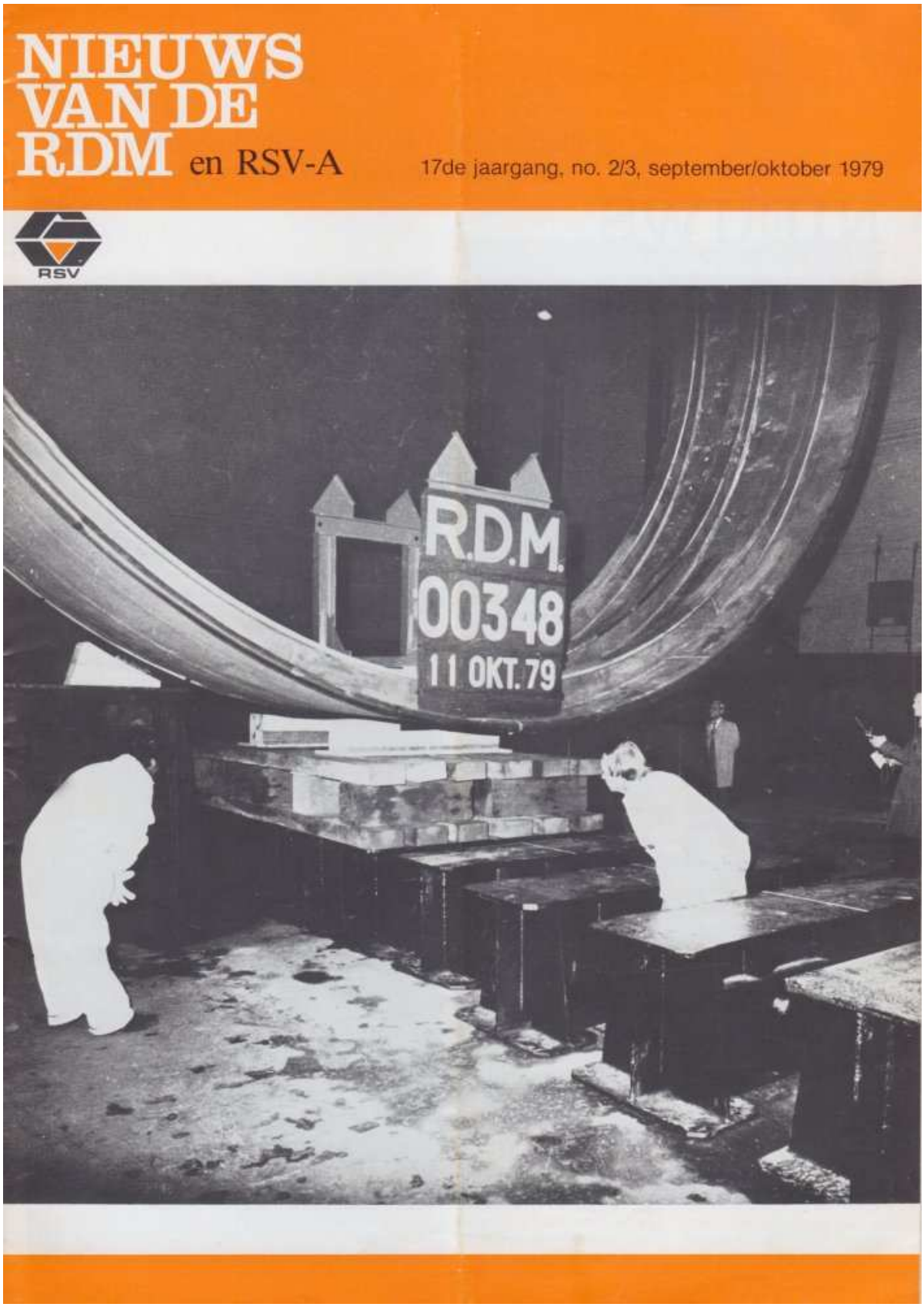

NIEUWS VAN DE RDM en RSV-A

Personeelsorgaan van De Rotterdamsche Droogdok Maatschappij B.V. en RSV Zware Apparatenbouw B.V.

Redactie-commissie: A. Woerlee, **voorzitter;** J. Boekholt; G. C. Heins; J. R. Koedam; J. van Sliedregt; H. Staas; C. J. Stok; L. Troost; P. J. C. Vermeeren, alsmede één OR-Lid en P. J. Bomers (RSV-A)
S. Slis, **eindredacteur.**

Medewerkers: G. Bangma; J. G. de Reus; M. Vischschraper; mej. M. C. van der Waal.

Foto van de maand:

Nog enkele ogenblikken scheiden van de kiellegging van de eerste onderzeeboot van de "Walrusklasse" voor de Koninklijke Marine (zie pag. 1).

Inhoud

1 "Bouw onderzeeboten bij RDM is zekerstelling van werkgelegenheid en gespecialiseerde know-how"
2 Nieuwe CNC meetmachine aanzet voor moderne machinefabriek van WF & RDM Algemene Werktuigbouw
4 Subsea handling frame in supersnelle tijd opgeleverd
6 Het neusje van de "S.A.L.M.": zeer hoogwaardig offshore werk voor S & O
7 Officiële mededelingen
8 Nieuwe Wet op de Ondernemingsraden / Jubilarissen van de maand
10 RSV-A Nieuws / Inleiding directie
11 Redaktioneel voorwoord / Afscheidsbijeenkomst oudere werknemers
13 Personalia / Film- en diapresentatie voor RSV-A personeel
14 Technische Dienst bezuinigt in eigen afdeling / Opbrengst Kanker, Polio en Rheuma Fonds van personeel RDM, NW, RSV-A / 27.258,—
15 WEK Mededelingen
16 Dockyard Mannenkoor geeft Jubileumconcert / GAK Veiligheidsprijsvraag
17 D. C. Endert Jr. Centrum bestaat 25 jaar
18 Familie Rijkee-Hoek: 60 jaar in de echt / Dankbetuigingen
19 In memoriam
20 Collectief afscheid
21 Afscheid / Rectificatie

Het overnemen van artikelen, foto's of gegevens uit dit personeelsorgaan is niet toegestaan, tenzij met duidelijke bronvermelding. Voor het overnemen van foto's is tevens de toestemming van de redactie vereist.

Kopij volgend nummer: de kopij voor het november/decembernummer dient vóór 15 november in het bezit van de eindredacteur te zijn.

Staatssecretaris Dr. W. F. van Eekelen:

"Bouw onderzeeboten bij RDM is zekerstelling van werkgelegenheid en gespecialiseerde know-how"

"De bouw van deze onderzeeboot is van groot sociaal-economisch belang. Het betekent een uitbreiding van de werkgelegenheid in het Waterweggebied. Tesamen met de bouw van een tweede onderzeeboot zijn in totaal 3200 manjaren werkgelegenheid van zowel p[illegible]ctiepersoneel van de RDM als de toeleveringsbedrijven gemoeid".

Staatssecretaris Dr. W. F. van Eekelen zei dit op de persconferentie in het nieuwe kantoor op donderdag 11 oktober jl., kort nadat Mr. R. M. Smits, hoofd sectie defensie bij de Inspectie der Rijksfinanciën, in de Onderzeebootloods de eerste kielsectie feilloos op de kielblokken had gedirigeerd.

Ook voor de Defensie achtte staatssecretaris Van Eekelen dit een belangrijke dag. "Immers, het voortbestaan van de Onderzeedienst van de Koninklijke Marine is hiermee in lengte van jaren zeker gesteld". Voorts wees hij op het feit, dat er bij de totstandkoming van de opdracht sprake is van een voortreffelijke interdepartementale samenwerking. "Door in een vroeg stadium alle ministeries bij de besluitvorming te betrekken is een samenwerkingsverband ontstaan, dat veel waardering verdient".

Staatssecretaris Van Eekelen ging tevens in op de tweede onderzeeboot. "Bij de ondertekening van de opdracht voor de eerste onderzeeboot van de "Walrusklasse" is optie genomen voor een tweede. De besluitvorming rond de aanschaf is geheel gericht op een serie van twee boten. De financiering van alle projecten kost ons aardig wat hoofdbrekens. Wij kunnen geen bokkesprongen maken. Van onze kant doen wij onze uiterste best. De besluitvorming voor de tweede onderzeeboot is thans in een laatste fase gekomen. Mogelijk nog dit kalenderjaar zal het bouwcontract kunnen worden geplaatst".

De heer Bijleveld geeft Mr. Smits en de hijsploeg instructies

De kielsectie is geplaatst

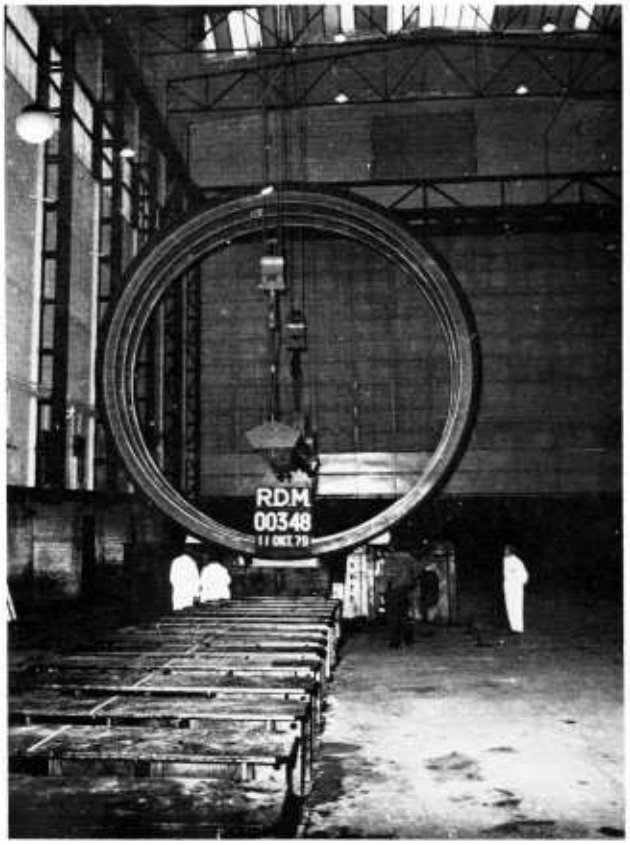

Export

De president van de Raad van Bestuur, de heer ir. A. Stikker, wees op het grote belang van deze opdracht. Niet alleen wat betreft de werkgelegenheid, maar op de mogelijkheid van het verwerven van gespecialiseerde know-how bij het uitvoeren van Defensieopdrachten. "Hiermee zullen wij in staat zijn op langere termijn zeer hoogwaardige projecten uit te voeren, waarmee wij de concurrentie het hoofd kunnen bieden. Voor wat betreft het Defensiewerk duidde hij aan de KMS, WF, RDM en WF & RDM Awb alsmede machinefabriek Breda. Hij prees ook de goede samenwerking met de Nederlandse defensie en met name de Koninklijke Marine. "Ik zie daarmee ook mogelijkheden voor werk voor buitenlandse marines. Om begrijpelijke redenen kan ik daarover thans niet in details treden. Het behouden en versterken van ons vakmanschap op het gebied van in dit geval de onderzeeboot bouw is mede van belang voor de door RSV op te bouwen exportpositie".

Uitdaging

De heer W. Bos, directeur van WF en RDM, sprak naderhand zijn erkentelijkheid uit voor het verkrijgen van de opdracht voor de onderzeeboot. "Slechts weinigen realiseren zich wat er allemaal gebeurd is in de afgelopen periode, welke reeds startte met een studie betreffende het staal in april 1970. Het plaatsen van de kielsectie voor de eerste onderzeeboot vandaag betekent een markering in de periode van voorbereiding en productie. Het bouwen van deze onderzeeboot is een uitdaging voor ons vakmanschap, die wij graag aanvaarden. Het is ook van wezenlijke betekenis voor andere hoogwaardige constructies, met name in de offshore". Hij

dankte voorts de heer Smits voor de professionele wijze waarop deze het kielsegment had geplaatst. Ter herinnering hieraan bood de heer Bos hem een miniatuur aan van de kielsectie alsmede een door de heer Korteweg van S & O vervaardigde fraaie aquarel van de kielleggingsceremonie.
De heer Smits sprak daarop zijn dank uit aan RDM en KM en Vice-Admiraal Langenberg, die een belangrijk aandeel heeft gehad in de totstandkoming van dit project. In het bijzonder noemde hij de goede samenwerking ten aanzien van materieel-aangelegenheden bij de interdepartementale besprekingen. Evenals de overige sprekers benadrukte hij het belang van de zekerstelling van werkgelegenheid en gespecialiseerde know-how bij de bouw van onderzeeboten voor de toekomst. Een aspect waarin de RDM in het verleden reeds zijn sporen heeft verdiend.

De heer Eijsker feliciteert Mr. Smits. Achter de heer Smits staat de heer Bos, in het midden Staatsecretaris Van Eekelen, links van de heer Eijsker de heer Zipp, rechtsachter Vice-Admiraal Van Beek, uiterst rechts Luitenant-Generaal Hensen

Grotere diepte

Met de bouw van deze zeer moderne conventionele onderzeeboten loopt Nederland internationaal gezien voorop. In andere NAVO-landen zijn reeds vergevorderde plannen, maar nergens staat verder een voor de oceaan geschikte conventionele onderzeeboot op de helling. De nieuwe boten zullen uiterlijk vrijwel gelijk zijn aan de uit 1972 daterende Hr. Ms. Zwaardvis en Hr. Ms. Tijgerhaai. De nieuwe boten zullen de twee oudste Nederlandse onderzeeboten van het zogenaamde driecylindertype, Hr. Ms. Dolfijn en Hr. Ms. Zeehond, gaan vervangen.
Door de toepassing van het nieuwe Franse (Marel) hogerekgrens-staal zullen zij echter veel dieper kunnen duiken.
Het op grotere diepte kunnen varen is nodig om gelijke tred te houden met de technische en technologische ontwikkelingen van onderzeeboten, waardoor het vermogen andere diep duikende onderzeeboten op te sporen en zelf ongemerkt onderzeeboten en oppervlakte eenheden te ontwijken, wordt vergroot.
Door toepassing van moderne automatiseringstechnieken kunnen de nieuwe onderzeeboten hun taak met slechts 49 bemanningsleden uitvoeren. De huidige Zwaardvis heeft er 67. Het verschil heeft een gunstige invloed op de exploitatiekosten.

Technische gegevens

(beschikbaar gesteld door de Marine Voorlichtingsdienst)

Lengte:
67 meter
Grootste diameter:
8,5 meter
Standaard waterverplaatsing:
1900 ton
Voortstuwing:
3 dieselgeneratoren; 1 h[illegible]t-electromotor
Bewapening:
torpedo's
Bemanning:
49 man.

Nieuwe CNC meetmachine aanzet voor moderne machinefabriek van WF & RDM Algemene Werktuigbouw

De machinefabriek van WF & RDM Algemene Werktuigbouw beschikt sinds kort over een unieke meetmachine. Het is een zogenaamde CNC (Computer Numerical Controlled) machine van de nieuwste generatie controle-machines thans op de markt verkrijgbaar.
De meetmachine is de eerste machine, welke in het kader van een vijfjarenplan is geplaatst. Elders in de machinefabriek zijn inmiddels twee CNC draaibanken opgesteld, terwijl binnen enkele maanden ook nog twee CNC bewerkingscentra en een carousseldraaibank worden afgeleverd. Allemaal machines die geheel passen in de totaal nieuwe opzet van de machinefabriek.

Vijfjarenplan

Een en ander is uitgewerkt in een goed doordacht vijfjarenplan. Alle technische en economische aspecten zijn daarin taakstellend behandeld. Het oude machinepark zal voor een deel geleidelijk aan worden vervangen door zeer geavanceerde productie-apparatuur volgens de laatste stand der techniek. Deze CNC productie-machines kenmerken zich door een grote nauwkeurigheid en een hoge productiesnelheid. Dit zal in de toekomst resulteren in een uiterst moderne machinefabriek, die concurrerend zal kunnen werken op de internationale markt.

Kwaliteitsbewaking

Een zaak die men bij dit alles zeker niet uit het oog mag verliezen is de zorg van de kwaliteit van het product, iets waaraan heden ten dage steeds hogere eisen worden gesteld. Hoe be-

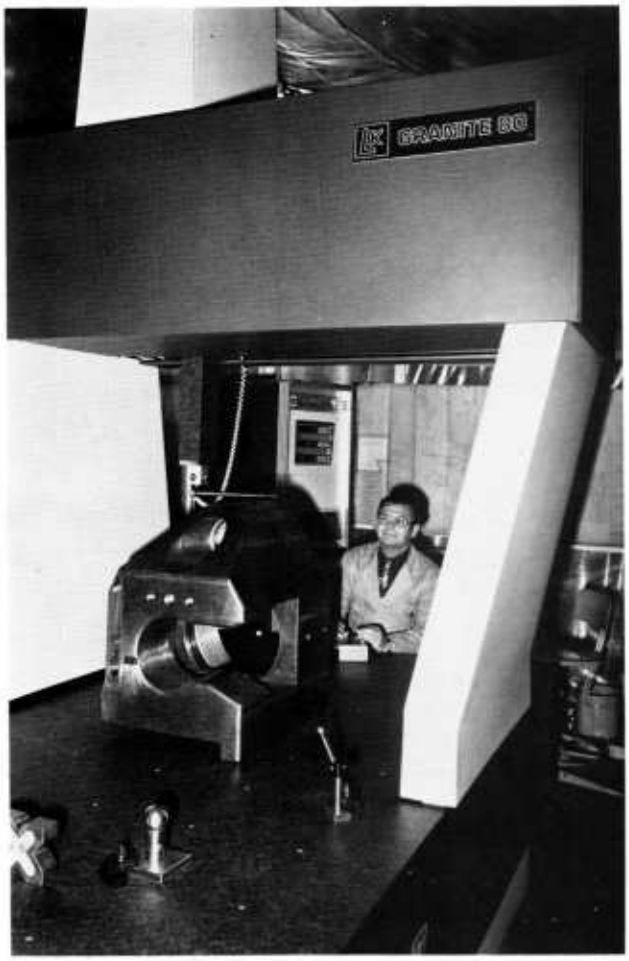

De heer J. Pleysier, KD Afd. Maatcontrole achter zijn stokpaardje. Op de voorgrond staan twee verschillende meetstandaards opgesteld

heersen we nu de kwaliteit van een product? Hierbij spelen tal van factoren een rol, bijvoorbeeld de nauwkeurigheid van de bewerkingsmachine, het gereedschap, de manier waarop er gewerkt wordt en het vakmanschap van de "man achter de bank". De kwaliteit beheers je dus niet alléén door een goede controle van het product, maar het gaat veel verder.
Wat doet nu de afdeling Kwaliteitsbewaking? Deze heeft tot taak om zeker te stellen, dat al bovengenoemde kwaliteitsbeheersingsmaatregelen inderdaad werken. Op papier kan het er allemaal mooi uitzien, er moet in de praktijk ook naar gewerkt worden. Dit moet eveneens kunnen worden aangetoond aan de klant. Deze eisen, en nog een aantal andere, moeten vervuld worden alvorens een bedrijf voldoet aan het kwaliteitszorgsysteem volgens AQAP-1 (Allied Quality Assurance Publications). Het AQAP-1 certificaat is een voorwaarde voor het verkrijgen van militaire orders. WF & RDM AW is nu vier jaar in het bezit van dit AQAP-1 certificaat, dat iedere twee jaar verlengd moet worden.

Meetsnelheid

Terug echter naar de nieuwe meetmachine. De straks veel hogere productiesnelheid betekent voor de Kwaliteitsdienst als taaksteling een hogere meetsnelheid. Teneinde de hierboven genoemde kwaliteitsbeheersingssystemen te kunnen handhaven moet men zijn toevlucht zoeken tot efficiëntere werkmethoden, alsmede de inschakeling van de digitale computertechniek. Vandaar dat een vier man sterke werkgroep van deskundigen circa een jaar geleden een uitgebreide selectieprocedure heeft toegepast op de op de markt zijnde meetapparatuur. Het ging tenslotte om twee machines, één van Italiaanse en één van Engelse makelij. De keus is gevallen op de laatste. Via werkoverlegvergaderingen werden alle betrokken werknemers van deze ontwikkelingen op de hoogte gehouden.

Bewust

Ofschoon het gebruikelijk is dat een meetmachine in een zogeheten klimaatkamer wordt opgesteld, is toch bewust gekozen voor een meetmachine met een constructie, die in de werkplaats bruikbaar is. Niettemin zijn enkele voorzorgen noodzakelijk. De bijbehorende electronica komt in een aparte ruimte. Om de machine zelf komt een doorzichtig tochtscherm. Voorts kan men ten behoeve van de meetmachine beschikken over een eigen kraancapaciteit.
De meetmachine staat opgesteld in baan 6. Op zichzelf is het al een juweeltje om te zien. Het plateau bestaat uit een zwaar blok graniet. Ideaal vanwege de bijzondere eigenschappen van dit materiaal. Het is bijvoorbeeld volkomen spanningsvrij. Daarboven staat een portaalbrug, die aan éénzijde wordt aangedreven. Deze portaalbrug rust niet op mechanische lagers, maar op een luchtkussen. Een soort hoovercraft eigenlijk. Onder aan de portaalbrug hangt een granieten kolom, die heen en weer en op en neer tussen het portaal kan bewegen. Binnen de mogelijke bewegingen is het beschikbare meetvolume 2,5 x 1 x 1 meter.

Electronisch

De horizontale beweging over het plateau noemt men de X-beweging, de horizontale beweging haaks hierop tussen het portaal de Y-beweging en de op en neer gaande beweging van de kolom de Z-beweging. Aan het eind van de granieten kolom

Goed zichtbaar is de electronische taster aan het eind van de kolom

tussen het portaal zit een electronische taster. Een vernuftig instrument, dat op ieder punt van het meetvolume automatisch de X, Y en Z coördinaten doorgeeft aan de computer. De algehele nauwkeurigheid bedraagt 0,02 milimeter per meter meetlengte. Dat wil zeggen de maximale afwijking. In bepaalde hoeken is de nauwkeurigheid nog aanzienlijk groter, doch voor de doorsnee productie is deze meer dan voldoende.

Meetprogramma

De computer bestuurde meetmachine is met de hand bedienbaar. In dat geval worden door middel van een toetsenbord bepaalde commando's ingetypt. Het is ook mogelijk hiervoor een magneetband te gebruiken, waarop een compleet meetprogramma is opgenomen. Het lijkt veel op een musicasette. De toepassing hiervan is vooral zinvol bij flinke serieproducties van eenzelfde onderdeel.
Wat betreft de plaatsing van de te meten onderdelen is het helemaal makkelijk. Men kan een onderdeel zonder meer op willekeurige plaatsen van het plateau neerzetten, zelfs in elke denkbare stand. De machine calibreert zichzelf aan de hand van een op een willekeurige plaats vast te zetten bolvormige meetstandaard of liever standaardmaat. De electronische taster tast deze letterlijk af en verwerkt automatisch de informatie als basis voor de verdere metingen. De gevonden meetwaarden kunnen digitaal worden afgelezen of via een aangesloten printer gelijktijdig op papier worden vastgelegd. Zeer efficiënt, vooral voor de eindcontroles van militaire projecten. De honderden metingen hiervoor worden zo automatisch in het vereiste maatprotocol vastgelegd.
De meetmachine zelf wordt periodiek gecontroleerd met een laser interfero meter, welke een nauwkeurigheid heeft van honderste van microns. Voor de leek: 1 micron is éénduizendste millimeter.

Cursussen

Het werken met de meetmachine is niet voor een leek weggelegd. Daarom krijgen alle betrokkenen een uitgebreide scholing. Twee man van de afdeling Outillage zijn voor een cursus storingsonderhoud naar Engeland geweest. Vervolgens vijf man van de Kwaliteitsdienst voor de programmeercursus. Een cursus om zelf ten behoeve van specifieke producten meetprogramma's op magneetband te maken. Thans zijn twaalf man van de Kwaliteitsdienst bezig met het volgen van een bedieningscursus voor de meetmachine.
Voor het gemak zijn tevens alle instructieboeken op eigen bedrijf in het Nederlands vertaald. Wat betreft de metingen kan gezegd worden, dat het geenszins de bedoeling is alle eindproducten te controleren. Daarentegen zal door middel van steekproeven bekeken worden of de vereiste kwaliteit constant blijft. Dit houdt min of meer in, dat de man achter de productiemachines zelf de verantwoording draagt voor de kwaliteit van zijn product. Dit is evenwel een facet, dat omschreven staat in de AQAP-1.

De commandotoren: digitale uitlezing van X, Y, Z coördinaten, voorts beeldscherm, programmatoetsenbord en computer

Met de nieuwe meetmachine is in ieder geval een aanzet gemaakt naar een totaal nieuwe machinefabriek. Een goede en grootse aanpak.

Subsea handling frame in supersnelle tijd opgeleverd

Thalassa Offshore (Scotland) Ltd. gunde onze afdeling Reparatie, dankzij een zeer scherpe levertijd, de spoedopdracht voor een zogenaamd "subsea handling frame".
Deze spinachtige offshore constructie, die op kraanbaan 4 in elkaar is gezet, is enkele weken het middelpunt van grote bedrijvigheid geweest.
De merkwaardige constructie dient om een aardgasleiding aan de zeebodem te verankeren. Deze aardgasleiding loopt van het Riser platform in het Ekofiskfield op de Noordzee naar Emden in Duitsland. Ondanks het feit dat de leiding is ingegraven in de zeebodem gaat deze aan de "wandel". Heel langzaam schuift de leiding van zijn plaats en een breuk is niet uitgesloten. De verankering dient voor het winterseizoen plaats te vinden. Voorlopig zal op één plaats een verankering gemaakt worden, die in tien onderwaterdagen gereed moet zijn.

Geheel hydraulisch

Het subsea handling frame is daarbij slechts een hulpconstructie, bestaande uit een stalen constructie voorzien van een grote hoeveelheid hydraulische plunjers. De hydrauliek is een van speciaal ontwerp in verband met de grote waterdruk. De bediening ervan vindt onderwater plaats. Het vermogen, de zogenaamde power pack, staat echter opgesteld op een ponton. Aanvankelijk zou de hydrauliek niet door ons aangebracht worden. De supersnelle tijd waarin de Reparatie de staalconstructie gereed had, was aanleiding voor Thalassa om de opdracht uit te breiden met de montage van de hydrauliek. Er bevinden zich aan het frame vijf bedieningsstations die door één duiker per keer bediend worden.

Voorbereidingen

Om de aardgasleiding te verankeren heeft men deze plaatselijk opgegraven. Aan weerszijden van de leiding met een diameter van 36 duim, circa 90 cm, worden heipalen met een diameter van 1,8 meter in de zeebodem geslagen. Een operatie die op een diepte van 71 meter onder water wordt uitgevoerd.

Aan boord van het kraanschip wordt intussen het handling frame gereedgemaakt voor de operatie. Allereerst wordt in de trolley de hydraulische pijpklem opgehangen. Verder worden de twee verankeringsarmen, die van de pijpklem naar de heipalen lopen, op maat gesteld. Dat wil zeggen, elke arm bestaat uit twee delen, die in elkaar schuiven. Aan elk deel zit een flens, die op juiste afstand van elkaar van de delen worden vastgelast. De correcte afstanden zijn vooraf door een duiker bepaald. De twee flenzen worden gekoppeld met bouten, maar niet vastgezet. Dit gebeurt naderhand op de zeebodem. Vervolgens hangt men de aldus samengestelde verankeringsarmen in het frame, waarbij in de ogen die om de heipalen komen, geleidingskegels worden aangebracht. Gemakshalve zullen we deze kegels doppen noemen. De onderste foto geeft een indruk hoe de verankeringsarmen in het frame komen te hangen.

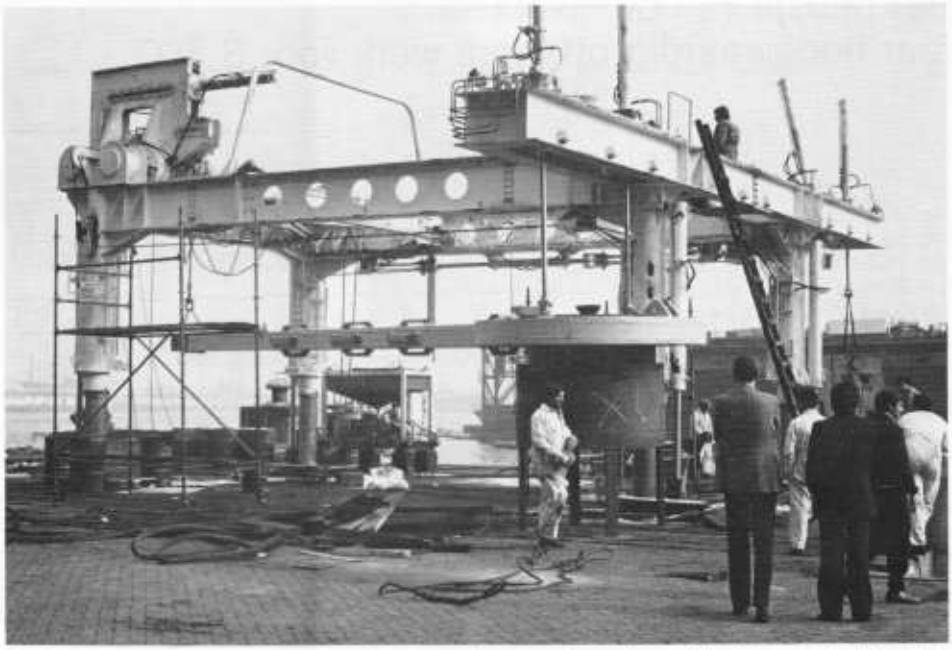

Proefopstelling van een deel van een verankeringsarm boven een dummy-heipaal. Links bovenop het frame de trolleybak

Verankering

Nadat het frame gereed is gemaakt, brengt men twee geleidedraden aan in de heipalen. De draden worden door de doppen gevoerd en aan de kraan bevestigd. De kraan laat nu het frame op de zeebodem zakken en de draden zorgen ervoor, dat het frame in de juiste positie ten opzichte van de heipalen komt te staan.
Na plaatsing van het frame wordt het door middel van ingebouwde waterpassen horizontaal gezet. De hydraulische pijpklem wordt met de trolley over de pijpleiding geplaatst en hydraulisch dichtgeperst. Met daarna te monteren koppelbouten wordt de pijpklem onwrikbaar geborgd om de pijpleiding. De volgende stap is het neerlaten van verankeringsarmen met doppen. Door hun conische vorm centreren de doppen zichzelf in de heipalen. Dan worden de verankeringsarmen met hydraulische plunjers om de heipalen gedrukt. Dit is tevens mogelijk door de vier poten van het frame in te trekken. De andere einden van de armen worden vervolgens door middel van twee pennen aan de reeds aangebrachte pijpklem bevestigd. De armen brengt men nu op spanning door de bouten in de flenzen hydraulisch vast te draaien.

Bovenaanzicht van het frame

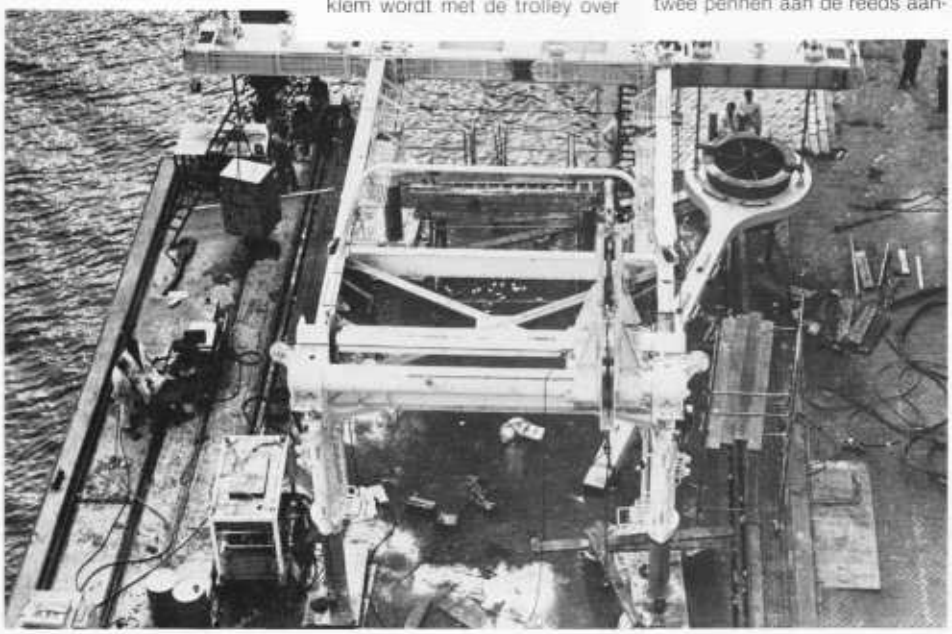

T.V.-camera's

De beide doppen worden hierna met de hydraulische plunjers uit de heipalen getrokken, waarna men de geleidekabels en t.v.-camera's uit de palen verwijderd. Overigens waren ook op het frame diverse camera's aangebracht om boven water de hele operatie op de voet te volgen en te controleren en zonodig de duikers aanwijzingen te geven. Als laatste worden op de kop van iedere heipaal zinkanodes van vijf ton geplaatst. Deze geven een bescherming voor circa 45 jaar. Men hoopt de leiding op deze wijze voorgoed te borgen tegen wegschuiven.

Droog training

Teneinde de hele operatie onderwater vlot te laten verlopen hebben een aantal duikers, samen een team vormend, bij ons droog getraind op de wal. Een merkwaardige benadering, maar droogtrainen schijnt moeilijker te zijn dan nat trainen.
De totale constructie is dankzij een goede samenwerking tussen alle vakgroepen van de afdeling Reparatie binnen de gestelde tijd opgeleverd, waarmee de afdeling Reparatie een goede beurt bij de klant heeft gemaakt.

Het neusje van de "S.A.L.M.": zeer hoogwaardig offshore werk voor S & O

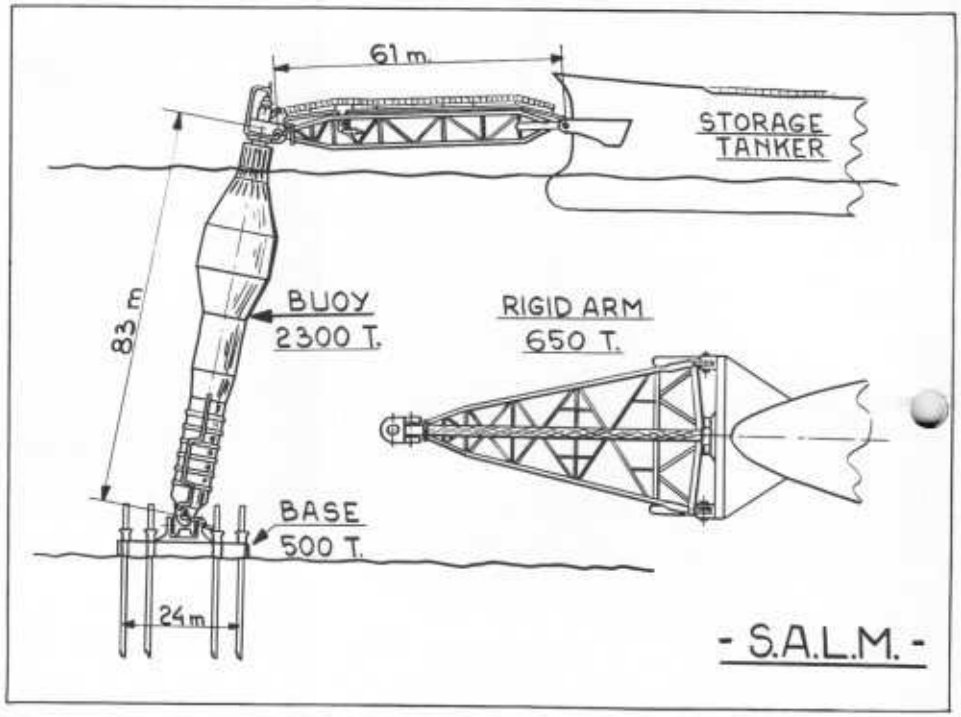

Van Shell Expro, Engeland, ontving onze afdeling Scheepsnieuwbouw en Offshore begin april 1979 de opdracht voor het zogenaamde S.A.L.M.-project. Een hoogwaardige offshore constructie, die in mei 1980 gereed dient te zijn. De productie is reeds half juni dit jaar van start gegaan.
S.A.L.M. betekent Single Anchored Leg Mooring. Zoals uit de afbeelding blijkt, is het een reusachtige boei, die verankerd is aan een fundatie op de zeebodem. Aan het bovenwater gedeelte zit een vaste arm, waaraan een voorraad- of opslagtanker van 215.000 dwt permanent ligt afgemeerd. De gewonnen olie wordt door een pijpleiding over de zeebodem via de boei in de opslagtanker gepompt en vandaar overgeladen in andere tankers voor verder transport. Voor een buitenstaander een logische en eenvoudige gedachte. De totale constructie is allesbehalve eenvoudig. Bekijkt u de gewichten en afmetingen maar.

Het venijn zit bij deze constructie zowel in de staart als de kop. Het zal een ieder duidelijk zijn, dat de gehele combinatie van opslagtanker, verbindingsarm en boei alle mogelijke bewegingen moeten kunnen maken. Bewegingen veroorzaakt door stroming, golfslag, eb en vloed en de onberekenbare weersinvloeden. Het samenspel van al deze factoren oefent gigantische krachten uit op de constructie, die deze moet kunnen doorstaan. Dit alles stelt uitzonderlijke hoge eisen aan de constructie.

"S.A.L.M."-project in Scheepsbouwwerkplaats

Huzarenstukje

De zeskantige fundatie, die met palen in de zeebodem wordt verankerd, alleen al weegt circa 500 ton, terwijl de breedte 24 meter bedraagt. Daarop - en dat wordt een huzarenstukje - komt een zogeheten universal joint. Een kruisscharnierkoppeling, vergelijkbaar met een geweldig grote cardanische koppeling, waaraan de boei van 2300 ton met een lengte van 83 meter wordt gekoppeld. Deze koppeling is een samenstelsel van reusachtige zware pennen, die met zeer nauwe toleranties vervaardigd moeten worden. Nog een opmerkelijk punt van de constructie is, dat de via een leiding aangevoerde olie niet door middel van een flexibele slang, maar via zware scharnierende

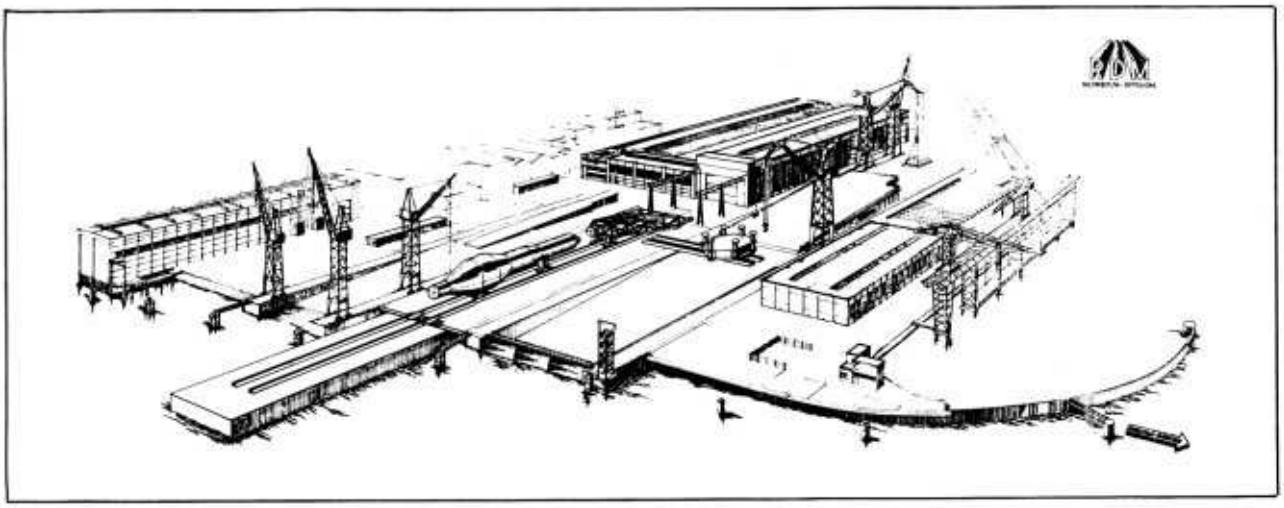

koppelingen en zware leidingen via de boei en de arm in de tanker wordt gevoerd. Een wel zeer ingewikkelde constructie. In het dikke gedeelte van de boei is de pompkamer ondergebracht. Bovenaan de boei zit eveneens een ingewikkelde koppeling.

Hieraan zit de vaste arm gemonteerd. De koppeling maakt op en neer gaande bewegingen van de arm mogelijk, maar tevens de slingerbewegingen van de voorraadtanker. Bovendien kan de arm met tanker 360 graden om de kop van de boei draaien. De arm, met een lengte van 61 meter en een gewicht van 650 ton is scharnierend aan de voorraadtanker gemonteerd.

Vitale delen

Door deze moeilijke constructies zijn alle denkbare bewegingen mogelijk. Voor onze productie-afdelingen zit hier zeer veel machinale bewerkingen aan vast. Vandaar dat zowel de machinefabriek van WF & RDM Algemene Werktuigbouw als RSV-A ten nauwste bij de vervaardiging zijn betrokken. Een groot aantal vitale delen wordt tevens voorzien van roestvaststalen bekleding.

Belangrijk

De boei is een essentieel onderdeel van de ontwikkeling van het Fulmar veld in de Noordzee. Bij de veldontwikkeling is de samenhang met de andere onderdelen erg groot. Jackets, modules, pijpleidingen, boei en opslagtanker vormen een onderdeel van een grote keten, waarin iedere schalm even belangrijk is. Vertragingen van één onderdeel betekent verschuiving van het gehele project. Vandaar dat de Shell hoge eisen stelt, niet alleen aan kwaliteit (20 jaar lang op zee) maar ook aan levertijd.
De afdeling Scheepsnieuwbouw & Offshore zal de enorme brokken staalconstructies op stelvloer Noord samenstellen. Als de S.A.L.M. gereed is wordt deze in delen geladen op grote pontons. Een ander zoals zichtbaar op de artist's impression.
Het gehele project kenmerkt zich door bijzonder hoogwaardig werk, iets waartoe wij in staat zijn en waarvan wij het in de toekomst moeten hebben.

CIELEMED
ELINGENOF
FICIELEMEI
DEDELINGE
ENOFFICIEL
EMEDELING

Officiële mededelingen

Stichting Uittreden Metaalindustrie

In de Collectieve Arbeidsovereenkomst in de Metaalindustrie inzake vervroegd uittreden 1979 is een bepaling opgenomen, dat aan werknemers die tot het moment van uittreden in regelmatige ploegendienst werken, een uitkering zal worden gegeven op basis van de ploegentoeslag.
De periode tussen aanvang S.U.M. en de ingangsdatum van het pensioen wordt daartoe in drie gelijke delen verdeeld. Over de eerste periode bedraagt de uitkering 80%, over de tweede periode 50% en over de derde periode 25% van de toeslag.

Werknemers die konden deelnemen aan de oude S.U.M.-regeling van de voorgaande C.A.O. (1977) kwamen niet voor deze uitkering in aanmerking.

Thans is door de Raad van Overleg in de Metaalindustrie besloten, dat deze uitkering op basis van ploegentoeslag eveneens zal worden toegekend aan:

werknemers, die zich na 1 juli 1979 hebben gemeld of melden;
die geboren zijn vóór 1 januari 1916
en die tot het moment van uittreden in regelmatige ploegendienst werken.

Benoemingen

Met ingang van 1 september 1979 is aangesteld tot leermeester-machinaal op de bedrijfsschool de heer A. Kruithof.

Met ingang van 15 oktober 1979 is aangesteld tot werkmeester lassen in de afdeling Scheepsbouw de heer H. J. Wilke.

Nieuwe Wet op de Ondernemingsraden

Met ingang van 1 september jl. is de nieuwe wet op de Ondernemingsraden van kracht geworden. De "oude" wet van 1971 is hiermee vervallen.
De maatschappelijke ontwikkeling heeft ook gevolgen voor de medezeggenschapsontwikkeling in de bedrijven. Dit heeft er onder andere toe geleid, dat er een gewijzigde wet op de Ondernemingsraden tot stand is gekomen.

Een wijziging in de nieuwe wet is onder andere, dat de directeur of directie geen deel meer zal uitmaken van de Ondernemingsraad en daarom ook geen voorzitter meer is van de Ondernemingsraad.
De Ondernemingsraad bestaat voortaan uit gekozen leden. Uit de Ondernemingsraad wordt een voorzitter gekozen en een plaatsvervangend voorzitter. Tot voorzitter van de Ondernemingsraad bij de RDM is gekozen de heer P. van Vianen en tot plaatsvervangend voorzitter de heer W. Gerretsen.
In plaats van de "oude" Ondernemingsraadvergaderingen komen de overlegvergaderingen, dat wil zeggen tussen de Ondernemingsraad nieuwe stijl en de directie.

Tijdens een overlegvergadering is evenwel besloten niet direct met de "oude" wijze van overleg met de Ondernemingsraad te stoppen, doch tot een geleidelijke overgang te komen naar de nieuwe situatie. Binnen de ruimte, die de nieuwe wet biedt, zal hieraan worden voldaan.

Het feit dat er een gewijzigde wet is gekomen, betekent ook dat de Ondernemingsraad haar reglement moet wijzigen. Hiervoor heeft ze één jaar de tijd, gerekend vanaf 1 september 1979. Getracht zal worden dit in zo'n kort mogelijke periode te realiseren.

---

50 JAAR

K. L. de Ridder
werkmeester S & O
2 september

40 JAAR

N. Nonnekes
plaatwerker S & O
14 augustus

C. W. van Tilburg
leerm. machinaal Opl. SZ
21 augustus

25 JAAR

J. van der Veen
ijzerwerker W/REP
10 juli

C. van der Hout
kraanm./transport MF/AW
12 juli

G. Noordzij
programmeur/wvb MF AW
4 augustus

A. J. de Kok
univ. slijper MF AW
16 augustus

C. A. Gouw
onderhoudsbankw. TD BD
23 augustus

C. Kamping
plaatwerker S REP
23 augustus

R. P. van Dijk
chef bedrijfsinst. BD
1 september

J. Tuinenburg
onderhoudsbankw. MF
13 september

D. M. Kaijadoe
tekenaar/constr. Tek. Marine
16 september

W. J. de Jong
orderbegeleider MF AW
27 september

RSV-A Nieuws

Inleiding directie

Na de oprichting van Rotterdam Nuclear B.V., de huidige RSV Zware Apparatenbouw b.v., bijna vijf jaar geleden, groeide snel de behoefte aan een eigen personeelsorgaan om aan de medewerkers meer gerichte informatie te verstrekken over het bedrijf met zijn eigen produkten voor een eigen klantenkring en zijn daarop toegespitste technologie en organisatie.
Daarom werd in 1974 begonnen met de uitgave van het Nieuwsbulletin "VAT '74". Deze naam deed denken aan een niet te versmaden drank, maar de betekenis ervan was duidelijk voor RN'ers. De verspreiding van het blad "Nieuws van de RDM" werd gehandhaafd, omdat het personeel vrijwel geheel bestond uit oud RDM'ers, die uiteraard veel belangstelling hadden voor de personalia, en de berichten van en over personeelsverenigingen.

Door de voortdurende onzekere omstandigheden is van een verdere uitbouw van "VAT '74" helaas niets gekomen. De inhoud bleef beperkt tot op zich wel belangrijke zaken, zoals korte verslagen van de OR-vergaderingen en belangrijk nieuws over de verwikkelingen rond RN resp. RSV-A. Maar aan de behoefte aan meer en betere informatie over het eigen bedrijf, met het oogmerk om het personeel meer te betrekken bij of te interesseren voor het reilen en zeilen van het eigen bedrijf, werd toch niet voldoende voldaan.

Door de zeer sterke personeelsreduktie die in het kader van de herstrukturering bij RSV-A heeft plaatsgevonden, is een geheel eigen personeelsorgaan, zij het met overname van personalia e.d. uit "Nieuws van de RDM", geen haalbare zaak meer. Daarom is in nauw overleg met de redaktie van "Nieuws van de RDM" besloten dat RSV-A met een eigen bijdrage zal gaan deelnemen in dit blad. Wij zijn de redaktie van "Nieuws van de RDM" hiervoor zeer erkentelijk. Het Nieuwsbulletin van RSV-A "VAT '74" blijft daarnaast met zijn huidige doelstelling gehandhaafd.

Een redaktiecommissie van RSV-A zal nu de regelmatige bijdrage in "Nieuws van de RDM" gaan verzorgen. De redaktiecommissie bestaat uit mej. M. C. van der Waal en de heren G. Bangma, M. Vischschraper en P. J. Bomers.

De heer Bomers zal namens RSV-A deel gaan uitmaken van de redaktie van "Nieuws van de RDM".

Ik wens de redaktie bij haar werk veel succes toe en ik hoop dat de bijdrage van RSV-A in "Nieuws van de RDM" niet alleen in de behoefte zal voorzien van de medewerkers van RSV-A, maar ook de belangstelling zal hebben van de niet tot RSV-A behorende lezers.

Ir. F. C. Smit.

Redaktioneel voorwoord

Eindelijk is het zover, dat RSV-A een eigen bijdrage heeft in het Nieuws van de RDM.

Uit het voorwoord van de Direktie is U reeds gebleken, dat een zeer lange geschiedenis daaraan vooraf is gegaan.
In maart 1978 was het zelfs zover, dat een eigen personeelsorgaan zou worden uitgegeven. In een direktiemededeling werd daarvan kennis gegeven. Kort daarop werd de situatie van RSV-A zeer precair en volgde de herstructurering, waardoor de uitgave van dit orgaan uiteraard op het tweede plan kwam te staan.
Zoals destijds reeds werd medegedeeld hoopt de redaktie aandacht te besteden aan de volgende onderwerpen:

- *Artikelen betreffende RSV-A, afdelingen, werkzaamheden, projekten, nieuwe ontwikkelingen.*
- *Technische artikelen, welke begrip zullen kweken voor de werkzaamheden van diverse groepen medewerkers.*
- *Mededelingen van PZ en toelichtingen op bedrijfsregelingen, cursussen enz.*
- *Nieuws van de Ondernemingsraad, voor zover niet gepubliceerd in "Wat '74".*
- *Bedrijfsveiligheid.*
- *Nieuws van fondsen en vriendschapskas.*
- *Jubilea, pensioneringen.*
- *Interviews.*
- *Hobbies en lichtvoetige artikelen.*

In 1978 installeerde de direktie een redaktiecommissie, bestaande uit de heren Laan, Kolkman, Helderop en Bonners. Inmiddels hebben de heren Laan, Kolkman en Helderop ons bedrijf verlaten.

Gaarne willen wij U de huidige redaktie aan U voorstellen:
Mej. v.d. Waal, afdeling Personeelszaken
G. Bangma, afdeling Inkoop
M. Vischschraper, Sekretaris OR
P. J. Bonners, afdeling kwaliteitsdienst.

In het volgende nummer hopen wij U de redaktie "verlucht" met foto nader aan U voor te stellen.

De redaktie is er zich van bewust, dat deze eerste uitgave zeer summier is. Aangezien de samenwerking met Nieuws van de RDM vrij onverwacht tot stand kwam, was de voorbereidingstijd dermate beperkt, dat er geen verdere mogelijkheden waren om in dit nummer een grotere inbreng te hebben.

Uiteraard hoopt de redaktie gaarne op reakties en kritiek Uwerzijds. Ook Uw inbreng is zeer belangrijk. Gaarne reakties richten aan:

Redaktiecommissie RSV-A Nieuws,
Postbus 221,
3000 AE Rotterdam.

De redaktie.

Afscheidsbijeenkomst oudere werknemers

31 Augustus j.l. werd collectief afscheid genomen van 31 personeelsleden in de leeftijd van 57½-64 jaar welke in de loop van dit jaar afscheid hebben genomen of binnenkort zullen nemen.
Tussen 09.30 en 10.00 uur werden de genodigden met dames ontvangen in de kantine van het hoofdkantoor door stafleden en OR leden, de dames werd een boeket uitgereikt door mej. Marja v.d. Waal, gekleed in een "charmante witte robe".
Om ± 10.00 uur werden de aanwezigen door de direkteur, de heer F. C. Smit, welkom geheten. In zijn toespraak memoreerde hij, dat deze bijeenkomst wel feestelijk was, doch wat gemengde gevoelens opriep door de omstandigheden, waardoor dit afscheid noodzakelijk was.

De heer F. C. Smit tijdens zijn toespraak

In totaal waren "1033 dienstjaren" aanwezig, zijnde een gemiddelde van 34 jaar.
Hij memoreerde het grote vakmanschap, dat het bedrijf noodgedwongen moest verlaten.
De huidige situatie is, gezien de toekomstverwachtingen die nog steeds niet rooskleurig zijn, helaas zodanig, dat de herstructurering beslist niet voorbarig is gebleken.

De heer Smit noemde verder de stille kracht achter de schermen, n.l. de echtgenotes, die in de achterliggende periode ook een zeer moeilijke tijd hebben doorgemaakt en een zware taak hebben te vervullen.
Tenslotte sprak hij de hoop uit, dat nog vele goede herinneringen aan het bedrijf zullen blijven voortleven.
De heer Smit beëindigde zijn toespraak met de beste wensen voor allen en de wens voor een goede gezondheid.

Hierna werd door de heer Vischschraper namens de OR het woord gevoerd. In zijn toespraak benadrukte hij het feit, dat de aanwezigen beslist hun aandeel in het arbeidsproces hebben geleverd.
De status van een "werkloze" wordt vaak gezien als "een schande", doch deze zienswijze is volkomen fout. De aanwezigen hebben een zeer groot aandeel gehad in de opbouw van het bedrijf met een totale inzet.
Op dit punt moet de publieke opinie een mentaliteitsverandering ondergaan. Hij gunt de aanwezigen de vruchten van hun arbeid van harte en wenst hen goede gezondheid toe voor nog lange tijd.
Hij spreekt de dank uit voor de collegialiteit bewezen gedurende de lange reeks van jaren.

Tijdens een drankje werden nog cadeaus aangeboden, namens de "Vriendschapskas" bestaande uit een bijzonder fraaie pennenset met inscriptie.

Hierna werd om 11.15 uur in de kantine APFA I de collega's in de gelegenheid gesteld, afscheid te nemen.
Deze bijeenkomst werd zeer druk bezocht, niet alleen door het personeel van RSV-A, doch ook personeelsleden van RDM maakten hiervan gebruik.
Vele oude herinneringen werden opgehaald en veel afspraken voor wederzijdse bezoeken werden gemaakt.

Intussen werd de kantine hoofdkantoor door de dames van B.R.N. in gereedheid gebracht voor de lunch, welke om ± 12.00 uur aanving. Aan het einde van deze lunch reikte de heer Smit het bekende Delftsblauwe bord uit.

"Namens de aanwezigen sprak de heer H. Lagendijk een dankwoord"

In een slotwoord constateerde de heer Smit dat deze bijeenkomst ondanks de achtergronden, toch een goede zaak was geweest en bracht dank aan allen, die tot het slagen ervan hadden meegewerkt.

Namens de aanwezigen sprak de heer H. Lagendijk een dankwoord, waarin hij dank bracht aan Direktie en organisatoren van deze bijeenkomst.
Ondanks de omstandigheden was men erg verheugd over deze bijeenkomst, welke men beslist niet had willen missen.

Bij vele aanwezigen had deze afscheidsbijeenkomst een onuitwisbare herinnering achtergelaten.

In verband met het van kracht worden van de nieuwe wet op de Ondernemingsraden is de heer H. C. Vonk per 1 september 1979 tot Voorzitter van de OR gekozen.
Collega's van de heer Vonk, werkzaam op de afdeling Werkvoorbereiding, meenden hem voor deze zware taak enige privacy te moeten verschaffen . . . Tevens werd hij verblijd met een "zuiver Scheerwol" tapijt, een "Stok achter de deur", een "Schaar om linten door te knippen" en een zware voorzitt[illegible]amer van buffelhuid.

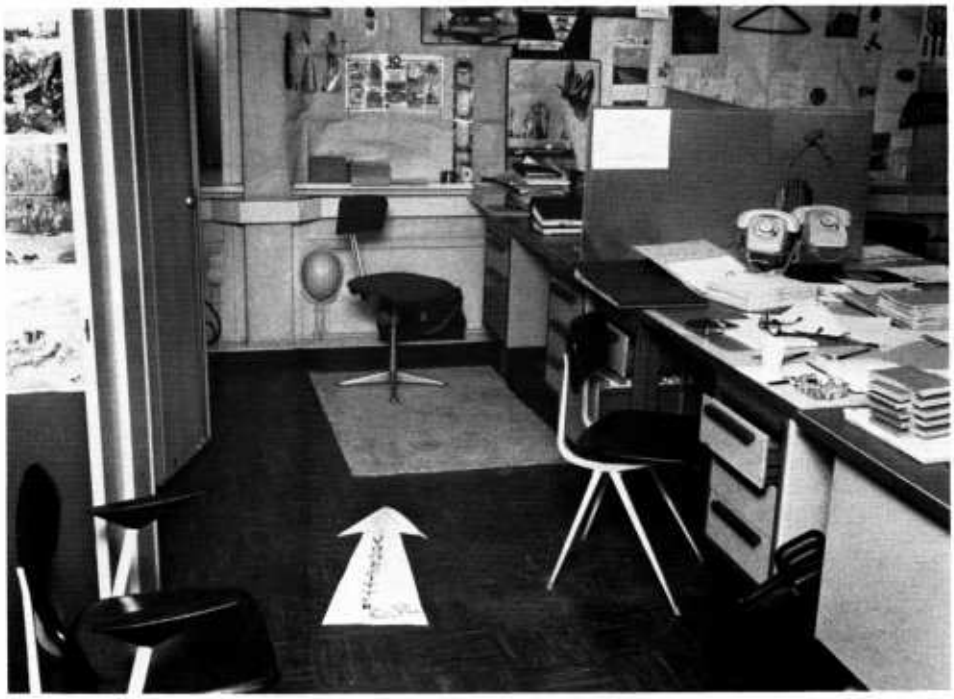

Personalia

De afscheidsbijeenkomst op 31 augustus werd bezocht door onderstaande personeelsleden welke reeds eerder dit jaar het bedrijf verlaten hebben of dit binnenkort zullen doen, velen vergezeld van hun echtgenotes, te weten de heren:

J. C. Nooteboom
M. Geeve
W. Mentink
J. de Jonge
A. Roggeveen
S. van IJzendoorn
A. Sparreboom
J. G. Faber
T. H. Smits
A. Goedhart
H. Lagendijk
M. Moret
W. van Tuil
G. Stok
J. Scheuller
J. van Buytenen
P. L. Kroon
A. van Masbergen
J. Goedendorp
J. L. Mohlman
J. D. van Rhee
A. W. Sanders
L. van der Kooij
J. W. A. Klijn
W. 't Hart
T. W. J. Schoon

Helaas konden door ziekte, vakantie of anderzins onderstaande heren niet aanwezig zijn, t.w.:

C. Kool
A. Nootenboom
J. Pieters
J. van der Meer
A. Verbeek

Film- en diapresentatie voor RSV-A personeel

In de 2e week van september ontving de directie bezoek van vertegenwoordigers van onze opdrachtgevers, General Electric en de toekomstige eigenaars van de kerncentrale Black Fox I en II.

Om het personeel kennis te laten nemen van allerlei zaken die naast de fabricage van het reactorvat nodig zijn om een kerncentrale te bouwen en te installeren, opperden zij het idee om een aantal films en dia's te vertonen.
En dus werd het personeel van RSV-A op 12 september in de gelegenheid gesteld deze films en dia's te gaan zien in de kantine van APFA I.

Na een enigszins koortsachtige voorbereiding, waarbij een aantal problemen dienden te worden opgelost, zoals een niet functionerende filmprojector, verduistering van de kantine, het aanbrengen van een geluidsinstallatie, e.d. kon 's middags om 13.30 uur de eerste voorstelling worden gegeven.

De eerste film "Count down to go" behandelde de geschiedenis van de bouw van het Duane Energy Center bij Cedar Rapids in Iowa (V.S.).

De tweede film, getiteld "Hanford Giant" gaf een overzicht van het transport en het inhijsen van een reactorvat Hanford II.
Het bijzondere hiervan was, dat het reactorvat met een compleet gemonteerd binnenwerk, en een totaal gewicht van meer dan 1000 ton werd geplaatst. Deze methode werd voordien niet gevolgd.
Ook bij de bij ons in aanbouw zijnde reactorvaten Black Fox I & II zal deze methode worden toegepast. Voor het inbouwen van de binnenwerken zullen de vaten naar CBIN in Memphis worden getransporteerd, waarna zij gecompleteerd met het binnenwerk naar Inola in de staat Oklahoma worden gebracht.
Op deze manier kan een tijdsbesparing van 1 jaar worden gerealiseerd.

Na de films werd een diaserie vertoond over de voortgang op de bouwplaatsen van o.a. centrales Black Fox I en II, toegelicht door Dr. west, namens de eigenaar van de Centrales, Tennessee valley Authorities (T.V.A.).
Tenslotte lichte de heer Thibeault van General Electric aan de hand van het tijdschema toe, welke de gevolgen kunnen zijn van een te late levering van b.v. de reactorvaten.

De voorstelling werd om 15.30 en 16.30 uur herhaald, waarbij de toelichting door de heer W. N. van de Poll werd gegeven.
Alle voorstellingen werden druk bezocht en bleken voor velen verhelderend te zijn geweest.

RSV-A

Technische Dienst bezuinigt in eigen afdeling

De Technische Dienst, belast met het uitvoeren van de in het vorige nummer vermelde bezuinigingsactiviteiten, heeft in dit kader een interessant experiment uitgevoerd. Men heeft namelijk eens kritisch naar de eigen afdeling gekeken. Dus eigen gebouwen, kantoren, werkplaatsen en magazijnen.
Daarbij heeft men zich afgevraagd: wat kunnen wij op dit moment blijvend verminderen. Enig intensief meet- en rekenwerk gaven verrassende uitkomsten.
Van de in totaal 292 geplaatste tl-buizen werden er 114 minder opgenomen in het nieuwe plan. Terug dus naar 178 tl-buizen. Daarnaast werden vele ornamenten opnieuw gegroepeerd. Het resultaat was uitermate bevredigend. Wanneer straks deze nieuwe opstelling is voorzien van de zuiniger nieuwe tl-buis van 36 Watt, heeft men zelfs nog iets meer licht en een energiebesparing weten te bereiken van maar liefst 45 procent ten opzichte van de oorspronkelijke 292 conventionele tl-buizen. Een wel zeer frappant resultaat. In dit kader moeten wij tevens iets recht zetten. In het artikel over energiebesparing in het vorige RDM-Nieuws staat, dat de nieuwere dunnere tl-buis' van 36 Watt tot 40 procent meer licht geeft dan de huidige tl-buizen van 40 Watt. Dit is niet correct. Weliswaar geven ze aanzienlijk meer licht bij een geringer stroomverbruik, doch niet de vermelde 40 procent.

Interessant

Nog meer bijzonderheden die u hopelijk zullen aanspreken troffen wij aan in de periodiek Bèta, van 4 september 1979. De heer A. Kroon geeft daarin zijn jarenlange ervaringen weer met tl-verlichting. Heus, gebaseerd op jarenlange intensieve proeven, waaruit opmerkelijke conclusies naar voren komen. Zoals: dat een tl-buis bij het inschakelen meer stroom zou verbruiken dan bij het branden is een fabeltje. Het tegendeel is waar, bij het inschakelen van tl-verlichting wordt juist minder stroom verbruikt dan bij branden. Verder dat het reeds na zestien seconden besparend is om te tl-verlichting uit te doen als men die niet gebruikt. Hierbij is rekening gehouden met alle factoren, waaronder de verhoogde slijtage door meer schakelen. Overigens hoeft dit op de gebruiksduur geen nadelige invloed te hebben. Nog een opmerking terzijde: de internationale standaardmaat voor olie is een vat van 159 liter inhoud, de zogenaamde "barrel". Deze hoeveelheid olie is nodig om een 40 Watt tl-lamp één jaar te laten branden. Daar heeft nooit iemand bij stilgestaan. U bent er daar niet mee. Als u de stroomkosten zou bekijken, komt daar voor een tl-lamp nog bij de voorschakelapparatuur, ingebouwd in elk ornament. Deze verbruikt 12 Watt, zodat u voor een tl-lamp van 40 Watt in totaal 52 Watt per uur kwijt bent. Naar schatting zijn er in Nederland 100 tot 150 miljoen tl-lampen geinstalleerd. Van het laagste aantal uitgaand komen we tot volgend rekensommetje. Eén uur per dag minder branden geeft per jaar een besparing (bij een kWh prijs van 16,5 cent) van 100.000.000 x 52 x 250 werkdagen = 1300 miljoen kWh. Dit is een aardgas equivalent van 400 miljoen m³ of een besparing in geld van 1300 miljoen x 16,5 cent = 214,5 miljoen gulden per jaar. Een besparing, zoals de heer Kroon terecht opmerkt, die niet wordt verkregen doordat we met zijn allen gaan schemeren, maar doordat het licht alleen wordt gebruikt als dat nodig is. Met ons aller medewerking moet daarom die vijf procent haalbaar zijn, ook thuis.

Goed voor 1 jaar TL-verlichting van 40 Watt

Opbrengst Kanker, Polio en Rheuma Fonds van personeel RDM, NW, RSV-A f 27.258,—

Voor de 27ste maal werd de jaarlijkse opbrengst van het KPR Fonds zijnde een bedrag van f 27.000,—, overgedragen aan vertegenwoordigers van het Koningin Wilhelmina Fonds, het Prinses Beatrix Fonds en de Vereniging tot steun aan de Rheumabestrijding.
Evenals voorgaande jaren vond de overdracht plaats in de "Inval" (Invalidensociëteit) te Rotterdam op 8 augustus jl.
Per Fonds betekent dit altijd nog een bedrag van f 9.000,— en dit is daarmee een grote steun in het ontplooien of voortzetten van activiteiten van de betrokken instellingen.
"Uw financiële steun gebaseerd op een traditie van vriendschap en verbondenheid van mensen is ook voor ons een geweldige stimulans om door te gaan met ons werk voor de zieke medemens". Welgemeende woorden uit de mond van mr H. W. de Monchy van de Afdeling Rotterdam van het Koningin Wilhelmina Fonds, die op dat moment in zijn dankwoord mede namens de andere instellingen sprak.
"Dit stemt ons bijzonder dankbaar. Temeer, daar wij beseffen dat ook u thans moeilijke tijden kent. Sombere wolken hangen al geruime tijd boven uw hoofd en hebben de afgelopen jaren al duidelijk hun invloed doen gelden in uw bedrijf. Dit heeft uiteraard gevolgen voor het aantal deelnemers van het KPR Fonds, dat duidelijk gedaald is. Het enthousiasme en doorzettingsvermogen waarmee u uw werk verricht vertegenwoordigen een mentaliteit van menselijke belangstelling om gezamenlijk iets tot stand te brengen. Daar-

voor hebben wij veel dank en waardering".

Ter ziele

Een klein voorbeeld hiervan is misschien wel het feit, dat een niet met name nader te noemen klein personeelsfonds verdwenen is als gevolg van de herstructurering Reparatie, het nog in kas zijnde bedrag beschikbaar stelde aan het KPR Fonds. Per instelling leverde dit een bedrag op van f 86,—, dat de heer W. A. Erkamp, voorzitter KPR Fonds, namens het hierboven bedoelde fondsje overhandigde.

Ruim half miljoen

G[illegible]rende de afgelopen 27 jaar is er door het KPR Fonds van het personeel van RDM, NW en RSV-A een totaalbedrag van f 566.490,— afgedragen aan de drie genoemde instellingen. Een forse som, die goed besteed is. In het verleden werden de bedragen veelal aangewend in de bestrijding van de ziekten, met name de Kanker, Polio en Rheuma. Tegenwoordig worden de bedragen veel meer gebruikt als steun voor middelen om het leven van betrokken patiënten draaglijker te maken. Activiteiten die van niet te schatten waarde zijn. Wij hopen hier binnenkort nog op terug te komen. De steun van de deelnemers aan het KPR Fonds maakt het mooie en fijne werk van de instellingen mede mogelijk. Helaas zijn nog veel RDM-ers en wellicht ook RSV-A werknemers geen lid van het KPR-Fonds. Dat is jammer, vooral nu het aantal deelnemers door de ontwikkelingen van de laatste jaren toch al terugloopt en daarmee ook de jaarlijkse opbrengst. Nu al lag het totaalbedrag f 6.000,— lager dan vorig jaar. En dan is nog niet eens rekening gehouden met de geldontwaarding. Degenen, die zich op willen geven als lid van het KPR Fonds of het maandelijks in te houden bedrag willen verhogen kunnen contact opnemen met de heer W. A. Erkamp, telefonisch bereikbaar op huislijn nummer 300 of stadslijn nummer 2600.

De heer H. D. Bakker (Pr. Beatrix Fonds) krijgt uit handen van mej. I. Westerveld de envelop met f 9.000,— aangeboden

Eenzelfde bedrag kreeg de heer H. W. de Monchy (KWF) uit handen van de heer M. Dorsman als vertegenwoordiger van de NW

RSV-A vertegenwoordiger, de heer C. v. d. Winckel overhandigde f 9.000,— aan de heer A. E. Driessen van de Rheumabestrijding

---

WEK

Mededelingen

Secretariaat H Staas Elskamp 1
3085 SK Rotterdam
Telefoon 80 81 89

De echte nummers één

In onze vorige uitgave plaatsten wij foto's van de twee op de hoogste plaats in de ranglijst van het WEK zaalvoetbaltoernooi geëindigde teams. Door een abuis van de Fotodienst werd van de eerste prijs winnaar geen foto van het Waterwegteam geleverd, doch vond verwisseling plaats met het team van de Nieuwbouw Montage, dat op de vierde plaats eindigde. Hiervoor onze excuses.

Ere wie ere toekomt. Dus alsnog de goede foto van het Waterwegteam, dat het kampioenschap van het toernooi verwierf.

Hoor wie klopt daar . . .

Een spannende tijd breekt weer aan voor de kleine kinderen. De kinderhartjes gaan sneller kloppen; wie krijgt de koek en wie de gard? Op zaterdag 24 november a.s. zullen de "Wekkertjes" het weten. Van 14.00 tot 15.00 uur zal in de kleine Doelenzaal de jaarlijkse WEK Sint Nicolaasmiddag worden gehouden. Uitsluitend bestemd voor kinderen van WEK leden, geboren tussen 1 december 1968 en 1 december 1975 (4 t/m 10 jaar). Behalve Sint Nicolaas zal ook de bekende artiest Nico Schoolenberg zijn bijdrage aan deze middag verlenen. Het belooft een fijne middag te worden, want stoute kinderen zijn er toch niet meer? We zullen zien.

Dockyard Mannenkoor geeft Jubileumconcert

Het Dockyard Mannenkoor heeft als onderafdeling van WEK op 17 oktober jl. zijn tienjarig bestaan herdacht.
Ter gelegenheid hiervan geeft het koor op 10 november a.s. in de Triomfatorkerk in Pendrecht een jubileumconcert.
Als gasten zullen op dit concert optreden het Rhoons en Zuidlands mandoline orkest, terwijl een aantal solisten van eigen koor alsmede de alom bekende Map Baks garant staan voor een gevarieerd programma.
Het Dockyard Mannenkoor heeft enkele jaren geleden een moeilijke periode gekend, die een aantal leden kostte.
Thans bezitten zij 35 leden en vormen een goede kern. De sfeer is zeer goed getuige de gezellige en trouw bezochte repetities.
Tot de regelmatige activiteiten behoren het geven van concerten in bejaardentehuizen, waar zij dankzij een populair speels en zeker gevarieerd programma bijzonder welkom zijn. Dit jaar zullen zij weer hun medewerking verlenen aan het Kerstconcert van WEK.

Er zit volop leven in het koor en nieuwe leden kunnen best gebruikt worden. Degenen die interesse hebben kunnen contact opnemen met het bestuur of eens gaan kijken bij de repetities. Deze worden wekelijks gehouden op maandagavond in het jeugdgebouw van de Hervormde Kerk op Heijplaat. Het is zeker de moeite waard. Ook kunt u nadere informaties inwinnen bij de heer Erkelens, toestel 366.

GAK Veiligheidsprijsvraag

Heftrucks kunnen zwaar werk licht maken. Maar dat ze, als ze verkeerd worden gebruikt, ook ongevallen kunnen veroorzaken, blijkt keer op keer uit de ongevalsmeldingen.
Kennis van de veiligheidsvoorschriften is een eerste vereiste.
U ziet hier 6 tekeningen: samen vormen ze een verhaal. De bedoeling is dat u op rijm de tekst bij de laatste tekening afmaakt. Stuur de door u bedachte slotzin per brief of briefkaart naar:

Gemeenschappelijk
Administratiekantoor
(GAK)
Afdeling Advisering
Bedrijfsveiligheid
Postbus 8300
1005 CA Amsterdam.

Vergeet niet uw naam en adres te vermelden. De 7 meest originele inzendingen worden beloond met geldprijzen van
1 x f 150,—, 2 x f 60,— en
4 x f 30,—.

Alle prijswinnaars ontvangen persoonlijk bericht. De uitspraak van de jury is bindend. Er wordt niet over gecorrespondeerd.
GAK-personeel en medewerkers van dit blad zijn van deelname uitgesloten.

Inzenden voor:
31 december 1979.

D. C. Endert Jr. Centrum bestaat 25 jaar

Bewoners, verzorgend personeel en bestuursleden herdachten op 5 september jl. het 25-jarig bestaan van het D. C. Endert Jr. Centrum. Dit gebeurde met een gezellige bijeenkomst in de grote vergaderzaal, waarna gezamenlijk een eenvoudig dineetje werd genuttigd. Het initiatief hiertoe was genomen door de dames Kramer, Vermeer, Van Dommelen en Polen, die dit feit niet ongemerkt voorbij wilden laten gaan. Zij hadden zelfs in de grote zaal een collectie foto's met nostalgische beelden uit het verleden, maar ook foto's, die stamden uit de tijd van ingebruiknemen van het D. C. Endert Centrum, namelijk 1 juli 1954, toen nog Stichting geheten. De dames, die al jarenlang werkzaam zijn in het centrum als hulp voor de zelfstandige bejaarden, in noodgevallen wel te verstaan, hebben met hun initiatief vooral bij de "ouwetjes" veel eer ingelegd. "Nou en of", beaamt de heer L. van Eijk, " 't was een gezellige dag. Het deed me een beetje denken aan vroeger".
De heer Van Eijk, thans 89 jaar, is een van de eerste bewoners van dit destijds zeer moderne woningcomplex voor gepensioneerden van de RDM.

Unicum

Het is in feite een jubileumgeschenk van het bedrijf bij haar 50-jarig bestaan en een blijvend gedenkteken voor de man, die op 30 maart 1951 overleed en veel voor de RDM heeft betekend.
"Het was ook een unicum", aldus de heer Van Eijk, "iedereen kwam kijken. Zelfs uit het buitenland was er veel belangstelling: de Droogdok laat een bejaardenstichting bouwen. Ja, dat was wat in die tijd. Het was trouwens vroeger erg gezellig hier. Niet dat het nu te wensen overlaat. Nee hoor, gewoon anders. Er was elke avond wel wat te doen. De mannen kaarten of speelden domino. De vrouwen keken meestal t.v. Dat gaf nogal eens heibel. Weet je, er zitten hier mensen van alle gezindten. Was er dan een dominee op de t.v. dan koerden de katholieken: hmm, naar die vent hoef ik niet te luisteren, dat ding mag wel uit. Omgekeerd had je dat net zo goed, als er een pastoor in beeld was. Toch is daar snel een punt achter gezet. 't Dreigde uit de hand te lopen".

Saamhorigheid

"Het was een tijd waarin je echt wat voor elkaar over had. Je lapte met elkaar de ramen. De tuin maakte je samen schoon. Je maakte gezamenlijk plezier. Zoals in Kersttijd. Dat alles heb je nu niet meer. Je bent alshetware uit elkaar gegroeid. Erg jammer".

25 jaar D. C. Endert Centrum; gevierd met een gezellig onderonsje . . .

. . . een lekker dineetje . . .

. . . en na afloop een groepskiekje in de tuin

Een factor, die naar mag worden verondersteld hier mede schuldig aan is, is het feit dat destijds alle bewoners ongeveer dezelfde leeftijd hadden. Tegenwoordig variëren de leeftijden zeer sterk. De heer Van Eijk behoort met de heren Van Veelen en Baljé tot de eerste bewoners. De rest is naderhand gekomen als er anderen verhuisden of overleden. Aanvankelijk was er in het hoofdgebouw op de bovenverdieping nog accommodatie voor alleenstaande gepensioneerde mannen van de RDM en voor zieken, die continu verzorging nodig hadden. Circa drie jaar geleden is dit gedeelte afge-

keurd, daar de accommodatie naar de huidige maatstaven niet meer voldeed.

Centrum

Kort daarop is het hoofdgebouw in gebruik genomen door de RDM ten behoeve van vergaderingen, cursussen en aanverwante activiteiten. In die tijd werd, op verzoek van de bewoners, tevens de naam gewijzigd in D. C. Endert Jr. Centrum in plaats van Stichting. De twee vleugels zijn nog volledig in gebruik als woningen voor zelfstandige bejaarden. In totaal 18 woningen met enkele gemeenschappelijke voorzieningen, die ook naar tegenwoordige maatstaven, ruim 25 jaar later, aan redelijke eisen voldoen. Het beantwoordt daarom nog steeds aan het destijds gestelde doel: woonruimte voor gepensioneerden van de RDM. Zij genieten hier van een welverdiende "ouwe dag".

Familie Rijkee-Hoek: 60 jaar in de echt

Een feestelijke dag die achtste oktober, want naast het feit dat mevrouw Rijkee haar 82ste verjaardag vierde, waren zij en haar man 60 jaar getrouwd. Dubbel feest dus. Zij hebben dat in familiekring en met kennissen buitenshuis gevierd.
De heer Rijkee, thans 84 jaar, kwam in januari 1936 in dienst bij de RDM, waar hij altijd werkzaam is geweest in de functie van timmerman. Op 31 januari 1961 zwaaide hij af en geniet sinds die tijd samen met zijn echtgenote van zijn welverdiende rust. Beide verkeren nog in goede gezondheid.
Onze fotograaf schoot, na enig tegenstribbelen van oma, enkele fraaie plaatjes, waarvan wij er één afdrukken. Wij wensen hen vanaf deze plaats nogmaals geluk en hopen dat zij nog vele jaren in goede gezondheid samen mogen doorbrengen.

Dankbetuigingen

Mede namens mijn kinderen wil ik u hartelijk danken voor de betoonde belangstelling na het overlijden en tijdens de crematie van mijn man H. Stok.
mevr. M.S. Stok-van Pelt,
Rotterdam.

Namens de verdere familie wil ik allen bedanken voor de betoonde belangstelling, die wij van u mochten ontvangen, na het heengaan van onze vader en schoonvader. Wij zijn u allen daar zeer erkentelijk voor.
F.P. Noordzij,
Barendrecht.

Langs deze weg wil ik u mede namens de kinderen en kleinkinderen hartelijk dankzeggen voor de belangstelling na het overlijden en bij de begrafenis van mijn echtgenoot, P. van der Ent.
mevr. M.N. van der Ent-Okkerse,
Rotterdam.

Voor uw belangstelling ons betoond na het overlijden van mijn man E.A. Kleingeld, zeg ik u mede namens de kinderen van harte dank.
mevr. E. Kleingeld-Smit,
Rotterdam.

Mede namens de kinderen wil ik u langs deze weg bedanken voor de belangstelling ondervonden na het heengaan van mijn man W. van Druten.
mevr. C.E.H. van Druten-Batist,
Rotterdam.

Voor uw blijken van medeleven betoond na het overlijden en tijdens de crematie van mijn man J. de Koning zeg ik u mede namens de kinderen hartelijk dank.
mevr. M.E. de Koning-Warmer,
Rotterdam.

Gaarne betuigen wij langs deze weg onze dank voor de betoonde belangstelling na het overlijden en tijdens de crematie van mijn echtgenoot J. Haveman.
mevr.
E.A.M. Haveman-Leenderts
en kinderen,
Spijkenisse.

Mede namens de kinderen en kleinkinderen wil ik u onze oprechte dank betuigen voor de ondervonden belangstelling na het heengaan van mijn echtgenoot, C. Dekker.
mevr. J. Dekker-Roos,
Rotterdam.

Dankbetuigingen ontvangen i.v.m. 40-jarig jubileum van:

E. Walgaard en echtgenote.

Dankbetuigingen ontvangen i.v.m. afscheid van:

W. Hans en echtgenote
J. Broos en echtgenote
C. Brongers en echtgenote
A.C. Vermeer en echtgenote
N. Nijding

In memoriam

17- 8-1979 **Wilhelmus van Druten**
51 jaar
fraiser
ca. 33 dienstjaren

Op 17 augustus jl. overleed geheel onverwachts op 51-jarige leeftijd de heer W. van Druten. Op één maand na heeft hij het bedrijf 33 jaar gediend.
De heer Van Druten werd na het volgen van de Bemetel opleiding aangesteld als frezer in de machinefabriek. In deze functie wist hij zich te bekwamen tot een goed vakman. Daarnaast heeft hij zich doen kennen als een man met een rustig karakter en betrouwbaar medewerker.
De heer Van Druten van zowel bij collega's al drijfsleiding graag gezien.

OUD-WERKNEMERS

30-10-1978 **Cornelis Verspoor** 70 jaar
handvormer
gepensioneerd 31-10-1973

30- 3-1979 **Arie Dirk Kruijthof** 75 jaar
magazijnbediende
gepensioneerd 1-2-1969

18- 8-1979 **Jacob Kouwenhoven** 68 jaar
schilder
gepensioneerd 1-10-1975

18- 8-1979 **Pieter Lodder** 78 jaar
aftekenaar
gepensioneerd 1-2-1966

20- 8-1979 **Paulus van der Ent** 72 jaar
ijzerwerker
gepensioneerd 1-5-1972

24- 8-1979 **Johannes Cornelis van Dorp**
86 jaar
adm. medewerker
gepensioneerd 1-1-1959

2- 9-1979 **Jan Bruning** 89 jaar
adm. medewerker
gepensioneerd 1-4-1960

5- 9-1979 **Bastiaan Zwijnenburg**
68 jaar
voorman schilder
gepensioneerd 1-1-1976

6- 9-1979 **Johannes Petrus Marie de Koning** 64 jaar
draaier
ca. 32 dienstjaren

7- 9-1979 **Nicolaas Antonius Huisveld**
71 jaar
werkmeester schilders
gepensioneerd 1-11-1972

10- 9-1979 **Otto Johannes van Yperen**
67 jaar
onderhoudsbankwerker
gepensioneerd 1-7-1977

17- 9-1979 **Cornelis Dekker** 84 jaar
stellingwerker
gepensioneerd 31-8-1960

21- 9-1979 **Evert Ambrose Kleingeld**
59 jaar
timmerman
ca. 27 dienstjaren

23- 9-1979 **Hugo Stok** 76 jaar
werkmeester ijzerwerkers
gepensioneerd 29-2-1968

27- 9-1979 **Pieter Johannes Barten**
85 jaar
electricien
gepensioneerd 4-10-1958

29- 9-1979 **Jan Krijn de Munck** 74 jaar
reparateur
gepensioneerd 31-12-1969

30- 9-1979 **Pieter Corstiaan Noordzij**
76 jaar
personeelschef
gepensioneerd 1-12-1967

2-10-1979 **Jacobus Bosselaar** 87 jaar
aanhouder
gepensioneerd 16-2-1957

6-10-1979 **Johannes Andreas van der Roest** 79 jaar
koperslager
gepensioneerd 31-12-1964

11-10-1979 **Jacob Johannes Haveman**
29 jaar
pijpfitter
ca. 8 dienstjaren

Met leedwezen geven wij kennis van hun overlijden.
Hun nagedachtenis zal door ons in ere gehouden worden.

Collectief afscheid

Evenals eind juli nam op 31 augustus jl. een groep van circa 40 werknemers afscheid van het bedrijf als gevolg van de herstructurering.
De afscheidsbijeenkomst werd gehouden in de kantine Houtloods, waar de aanwezigen toegesproken werden door de directie. Traditiegetrouw kregen allen het bij een afscheid van de RDM behorend fraai Delfts blauw bord aangeboden.
Na het officiële gedeelte was er voor de collega's gelegenheid om afscheid te nemen. De hierbij geplaatste foto's geven een aardig totaalbeeld van de bijeenkomst in de kantine Houtloods.

Afscheid

Met ingang van 1 september werden gepensioneerd:

M. A. Blaak
dokkraanmachinist REP
in dienst vanaf 7-3-1946

L. I. Borsten
plaatwerker S & O
in dienst vanaf 25-10-1938
met onderbrekingen

J. van Broekhoven
voorman sorteerafdeling MM
in dienst vanaf 3-4-1936

Rectificatie

Door het op het laatste moment wijzigen van de opmaak van de pagina's, is er bij de drukkerij vergissing ontstaan in de juiste volgorde. Hiervoor bieden wij onze excuses aan.
De juiste volgorde luidt:

Gepensioneerd per 1 april:

L. Chr. van Dam
S. Juhasz
J. Koopmans
C. Meinster
J. van den Oosten
P. van de Velde
R. A. Wessels
M. Zoon

S. J. H. Havenga
gereedschapslijper AW
in dienst vanaf 3-2-1936

M. N. Immerzeel
timmerman S & O
in dienst vanaf 3-6-1941

P. Jansen
chef factuuradm. F & A
in dienst vanaf 14-1-1946

Gepensioneerd per 1 mei:

J. van Beukelen
J. Breve
B. G. Hoenderkamp
M. J. J. Hoenderkamp

J. F. de Jong
ass. magazijnmeester MM
in dienst vanaf 20-2-1934

A. C. Kamp
bankwerker MF REP
in dienst vanaf 14-10-1942
met onderbreking

A. H. Ketting
adm. medew. koperslagerij AW
in dienst vanaf 7-1-1936
met onderbreking

Gepensioneerd per 1 juni:

T. van Brug
P. Huijsman
W. van Munster

Gepensioneerd per 1 juli:

H. Blaauw
A. Evegroen
P. Kooderings Clemens
L. van Ooyen
J. J. Vos
J. W. Wigmore
L. de Wolf

Met ingang van 1 oktober werden gepensioneerd:

L. Kik
gereedschapslijper AW
in dienst vanaf 30-1-1946

P. Balen
houtscheepmaker S & O
in dienst vanaf 2-7-1956

A. V. M. Biemans
bankwerker NW REP
in dienst vanaf 11-11-1937

Gepensioneerd per 1 augustus:

F. C. J. Blom
A. Klootwijk
B. van de Ree
D. van Rietschoten
W. de Ruiter
A. C. Vermeer

A. H. van der Braak
kernmaker REP
in dienst vanaf 30-9-1946

A. W. Brugmans
boorder REP
in dienst vanaf 8-11-1948

B. Drenth
samensteller S & O
in dienst vanaf 20-4-1953

N. Goedvolk
hakker/koker S & O
in dienst vanaf 8-11-1945

W. Hans
aftekenaar/mallenmaker
in dienst vanaf 27-2-1934
met onderbreking

H. Hasselt
stafmedew. ontw./begr. S & O
in dienst vanaf 1-5-1968

G. E. Hoogerwerf
werkmeester pijpbew. REP
in dienst vanaf 5-2-1929

M. J. Hout
brander S & O
in dienst vanaf 5-8-1946

J. van Leeuwen
smelter REP
in dienst vanaf 20-10-1949

N. Nijding
bankwerker AW
in dienst vanaf 29-1-1968

Nijvere laswerkzaamheden aan het subsea handling frame (zie pag. 4)

RDM

RSV-A